

2: Polazišne informacije

1. Često postavljana pitanja o Konvenciji o pravima djeteta

O čemu je riječ?

Konvencija Ujedinjenih naroda o pravima djeteta međunarodni je ugovor o ljudskim pravima koji uređuje prava mladih. Usvojila ga je Opća skupština Ujedinjenih naroda 1989. godine. Konvencija se sastoji od 41 članka o pravima mladih, jedan članak o javnoj osviještenosti i obrazovanju te 12 članaka o tome kako nadzirati, ratificirati i primjenjivati Konvenciju. Konvenciju o pravima djeteta usvojilo je više zemalja nego bilo koji drugi međunarodni ugovor o ljudskim pravima. Do prosinca 2008. Konvenciju su potpisale i ratificirale 193 zemlje.

Što je dijete prema Konvenciji o pravima djeteta?

Prema UN-u pojam „dijete“, odnosi se na sve mlade ljude ispod 18 godina, osim ako se punoljetnost (tj. dob kad je osoba pravno priznata kao odrasla osoba) ne stekne ranije. Ovo je navedeno u prvom članku Konvencije.

Kako djeluje Konvencija?

Iako Konvencija nije proizašla iz nacionalnog prava, načela Konvencije moraju se odražavati u nacionalnom zakonodavstvu, politikama i programima zemalja koje su je potpisale i ratificirale. Vlade također moraju podnositi redovita izvješća Ujedinjenim narodima o njihovom napretku u primjeni Konvencije. Sustav izvješćivanja pritišće vlade da poštuju prava mladih ljudi.

Utječe li Konvencija na naše živote?

Ratificirajući konvenciju, vlade su se obvezale poštovati prava osoba mladih od 18. godina da sudjeluju u odlukama koje se odnose na njih, da prežive i da ih se štiti od zla. Članak 4 kaže, kad vlade usvoje Konvenciju, one će poduzeti „prikadne mjere“ da je provode. Isto tako kaže da će glede gospodarskih, socijalnih i kulturnih prava, države stranke poduzeti takve mjere u što širem opsegu svojih raspoloživih sredstava. Jednom kad znamo što Konvencija preporučuje, možemo djelovati tako da osiguramo da ta prava postanu pravila koja će odrediti kako se odnosi prema mladim ljudima.

2. Dječja prava - dio procesa ljudskih prava

Konvencija o pravima djeteta je povijesni instrument ljudskih prava koje je naišao na najveće prihvaćanje diljem svijeta. To su ratificirale sve zemlje (osim dvije), i time postavili djecu i njihova prava u središte nastojanja da se uspostavi univerzalna provedba ljudskih prava. S ratifikacijom ovog instrumenta, nacionalne vlade su se obvezale na zaštitu i osiguravanje prava djece. U isto vrijeme, one su izrazile želju da se drže same odgovornima prema sebi i prema međunarodnoj zajednici.

Konvencija o pravima djeteta zasniva se na različitim kulturnim tradicijama i pravnih sustava.

To je univerzalno priznat skup standarda i obveza o kojima se ne može pregovarati. To određuje - bez ikakvog oblika diskriminacije - temeljna ljudska prava za svu djecu diljem svijeta.

- pravo na život
- pravo na razvoj nečijeg punog potencijala
- pravo na zaštitu od štetnih utjecaja, zlostavljanja i eksploataciju
- pravo da u potpunosti sudjeluju u obiteljskom, kulturnom i društvenom životu

Svako pravo koje je zapisano u Konvenciji nerazdvojivo je od ljudskog dostojanstva i